

DE GEMEENSCHAP VAN HET AVONDMAAL

Liturgie:

Votum & groet

Zi: Ps. 40:1.2

Gebed

Schrijfflezing; Hebr. 10:1-18

Zi: Ps. 40:3.4

Preek: Zondag 30

Zi: Ps. 32:1.3

Credo

Zi: Gez. 29:1.2

Gebed

Kollekte

Zi: Gez. 29:3.4

Zegen

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

Dat is niet zo'n vriendelijke opmerking. De roomse mis is een vervloekte afgoderij. Dat zegt zondag 30. Kun je dat vandaag nog wel zeggen?

In elk geval staat haaks op de sfeer waarin wij vandaag leven. Iedereen mag zijn eigen geloof hebben en het is niet gepast om te zeggen dat het afgoderij is wat iemand gelooft. Dat wordt als kwetsend ervaren. En komt de rooms-katholieke kerk vandaag niet anders in beeld? De vorige paus trok veel aandacht. Ook onder jongeren. Hij riep op om Jezus te volgen. Daar past zondag 30 toch niet bij?

De catechismus heeft niet de bedoeling om onvriendelijk te zijn. Het is ook niet om op de roomse kerk af te geven of zo, of om kwetsend te zijn. Waar gaat het dan wel om? Het gaat in zondag 30 over het avondmaal. Daar wordt de vergeving van de zonden gevierd. Maar daarmee wordt tegelijk de kerk in beeld gebracht. De gemeente van Christus is de gemeenschap van het avondmaal. Welke betekenis heeft de kerk en hebben de kerkelijke ambtsdragers bij de vergeving van onze zonden? Daar gaat de preek vanmiddag over. En dan wordt ook wel duidelijk waarom de catechismus de roomse mis afwijst als afgoderij.

DE GEMEENTE ALS GEMEENSCHAP VAN HET AVONDMAAL.

1. Deze gemeente wijst naar Christus.
2. Deze gemeente vertrouwt op Christus.
3. Deze gemeente bewaart bij Christus.

1.DEZE GEMEENTE WIJST NAAR CHRISTUS.

Wat is afgoderij? Dat moet je weten om zondag 30 goed te begrijpen. Het lijkt kwetsend om de mis afgoderij te noemen. Maar wat is afgoderij eigenlijk? Daar geeft de catechismus zelf antwoord op als het eerste gebod van de wet wordt uitgelegd. Afgoderij is dat je in plaats van God of naast Hem iets anders hebt of bedenkt waar je je vertrouwen op stelt. Je vervangt de Here dus door een andere god of je geeft Hem een gedeelde plaats. Je hebt er iets of iemand bij. Zo kun je ook de Here Jezus, de Zoon van God een gedeelde plaats geven. Je gelooft wel in Hem, maar je vertrouwt b.v. ook op jezelf: het komt met mij wel goed want ik doe toch niemand kwaad? Of je vertrouwt erop dat Maria voor je bidt of een andere heilige. Je verwacht van een ander wat God of wat Christus alleen maar kan doen. Daarmee doe je de Here tekort. Je geeft zijn eer aan een ander. Je gebed gaat naar een schepsel waar je hulp en redding van verwacht. Dat noemt de bijbel afgoderij. Als er één ding duidelijk is in de bijbel, dan toch dit: dat je alleen op God vertrouwen mag en dat de Here Jezus de enige verlosser is. Daarom wijs je als gemeente naar Hem als je het avondmaal viert.

De brief aan de Hebreëën maakt dat duidelijk. Onze broeders en zusters hebben aan die brief veel gehad in hun strijd tegen roomse dwalingen. Bij het eerste antwoord wordt maar liefst 8 keer naar deze brief verwezen. De eerste lezers waren Hebreëën. Zij waren opgegroeid met de offerwetten van Mozes. Aan die offers waren ze gehecht. Daar waren ze bij opgevoed. Wat zal het vreemd voor hen zijn geweest dat deze offers in de gemeente van Christus niet meer werden gebracht! Ze konden die verandering maar moeilijk meemaken. Om hen in deze moeite te helpen vergelijkt de schrijver van deze brief de offers uit het oude testament uitvoerig met het offer van de Here Jezus. Hoe was het in het oude verbond? Daar was je nooit klaar met offeren. Elk jaar werden dezelfde offers gebracht. Wat had je er eigenlijk aan? Het maakte duidelijk dat het bloed van dieren de zonden niet kan wegdoen. Elk offer herinnerde er aan dat er verzoening nodig was, maar die verzoening werd door dat dierenoffer niet gegeven. De offers vertelden dus dat de verzoening er nog niet was. Ze wijzen naar iets anders wat gebeuren moest. En wat dat andere dan is wordt ingevuld met psalm 40. Die psalm zegt al dat het God niet om dierenoffers te doen was. Nee, Hij wilde iemand die zegt: 'Hier ben ik om uw wil te doen.' Zo kwam de Here Jezus in de wereld om zijn offer te brengen. En dan lees je dat prachtige evangelie dat zegt dat wij 'ééns voor altijd geheiligd zijn door het

offer van het lichaam van Jezus Christus'(vs.10) en in vs. 14: "want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt die geheiligd worden.' Eéns - voor altijd. Na al die herhaalde offers is het echte, het volmaakte offer gebracht dat afdoende is voor de verzoening van al onze zonden. Andere offers zijn overbodig geworden. Want Christus heeft alles volbracht. Als je nu nog een ander offer voor je zonden wilt brengen doe je aan het offer van de Here Jezus tekort. Je verwacht van jou eigen offer wat de Zoon van God alleen maar kon: verzoening bewerken. De brief aan de Hebreëen wijst naar Christus. Het hele evangelie wijst naar Christus. Daarom wijs je aan het avondmaal ook van jezelf af. Je wijst naar Christus. Hij is het en Hij alleen.

Dat is nu ook de bedoeling van zondag 30: om op Christus te wijzen als de enige die ons van onze zonden redt.

Natuurlijk, de roomse kerk spreekt ook over de Here Jezus. Overal zie je zijn kruisbeeld. Maar de roomse kerk leert dat het offer van de Here alleen effectief is doordat de kerk, de priester dat offer herhaalt. In een rooms kerkgebouw staat een altaar. Daar wordt geofferd. Wat Christus aan het kruis deed was niet afdoende. Het offer van de kerk is erbij nodig om ons in de verzoening te laten delen. Christus werk aangevuld met het kerkwerk. Het evangelie zegt: je moet alleen bij de Here Jezus zijn. De roomse kerk zegt: je moet bij kerk en de priester zijn want die zorgt ervoor dat je Christus' verzoening deelt. Dat noemt de bijbel afgoderij.

Daarom komt de catechismus op voor het geloof in de Here Jezus alleen. Zijn offer is afdoende voor de verzoening van al onze zonden. Bij dat evangelie wil de catechismus ons bewaren opdat wij ons geloof en ons vertrouwen op de Here Jezus en op Hem alleen.

2.DEZE GEMEENTE VERTROUWT OP CHRISTUS.

Als we avondmaal vieren wijzen we als gemeente dus naar de Here. Want we vertrouwen op Hem. Dat belijden we. Zo krijg je aan het avondmaal de kerk te zien. Niet de kerk die door haar sacramenten het werk van Christus aanvult, maar de kerk zoals we die belijden in artikel 27 van onze belijdenis: 'de vergadering van de echte gelovigen die al hun heil verwachten van Jezus Christus.' Dat is de kerk.

We zijn niet een gemeente omdat we het goed met elkaar kunnen vinden. Of je met elkaar bevriend bent is niet zo belangrijk. Welke interesses je hebt doet er niet toe. Verschil in werk of in maatschappelijke positie maakt

niet uit. En je hoeft over alle dingen heus niet dezelfde mening te hebben. Het kan best zijn dat je elkaar niet zo goed aanvoelt. Je leeftijd doet er niet toe. Je huidskleur maakt geen verschil. Man of vrouw; getrouwd of ongetrouwd; sympathiek of niet – je zit je samen in de kerk en samen vier je het avondmaal. Dit is het ene en allesbeslissende wat ons als gemeente van Christus samenbrengt: het vertrouwen dat wij door dat ene offer van Christus vergeving van al onze zonden hebben. Dat is de kerk.

En let dat woord 'vergeving'! De echte kerk zijn niet de mensen die geen zonden hebben. De kerk is geen gemeenschap van mensen die nooit tegenvallen. Je hebt geen echte kerk als je een aantal mensen selecteert die dezelfde ijver en inzet voor de Here hebben. Het is geen kerk zonder gebreken of een zondeloze kerk.

Jongelui vragen wel eens wanneer ze belijdenis kunnen doen. Ze merken bij zichzelf nog zoveel verkeerde dingen. Zonden die er steeds weer zijn. Kun je dan wel belijdenis doen en daarna het avondmaal vieren? Ik zou zeggen: kijk dan eens naar het tweede antwoord van zondag 30. Daar wordt uitgelegd voor wie het avondmaal is. Dan lees je niet dat je pas avondmaal mag vieren als je geen zonden meer doet. Ook niet dat je eerst een volmaakt heilig leven moet hebben. Er staat ook niet dat je geen avondmaal mag vieren als je ervan schrikt hoe erg en hoe sterk je zonden zijn. Nee, het avondmaal is voor mensen die hun zonden ontdekken en die het erg vinden dat ze zoveel zonden doen. Dus: je ontdekt juist dat je een zondaar bent. Je beseft dat het je jouw zonden zelf nooit goed kunt maken. En ook dat je jezelf niet kunt veranderen in een zondeloos mens. Daarom wil je niet meer op jezelf vertrouwen. Je gaat naar de Here Jezus. Zijn vergeving wordt onmisbaar. Je vertrouwt dat Hij voor jou gestorven is aan het kruis. De kerk verwijst je naar Christus om op Hem te vertrouwen. Als je zo naar het avondmaal gaat mag je er zeker van zijn dat dank zij Christus al je zonden vergeven zijn. Het avondmaal is niet voor volmaakte gelovigen, maar voor hen die met al hun gebrek naar de Here toegaan om hun geloof door Hem te laten versterken. Dat is de bedoeling: om het vertrouwen te versterken van hen die de vergeving van hun zonden alleen van de Here Jezus verwachten.

Daarom waarschuwt zondag 30 de huichelaars. Nee, dat ben je niet als je het moeilijk vindt om te geloven. Ook niet als U de Here lief hebt maar het moeilijk vindt om de Here te dienen, of als je het moeilijk vindt om te ontdekken wat de Here van je vraagt. Ik noem twee voorbeelden uit de bijbel. Ik denk aan Petrus. Die begreep het evangelie niet en verloochende

zelfs de Here. Toch had hij met al z'n gebrek de Here lief. Hij kreeg berouw van zijn verloochening. Het andere voorbeeld is Judas. Die was wel in de kring van de discipelen maar geloofde niet in de Here. Hij deed net alsof. Een huichelaar bent u, ben jij die net doet alsof je in de Here gelooft terwijl dat niet zo is. Als je meeloopt en meedoet in de kerk terwijl je zonden je onverschillig laten en de vergeving van zonden je niets doet. Dan ben je wel lid van de kerk, maar u hoort er niet bij. Je hebt geen deel aan Christus. Dan moet je ook geen avondmaal vieren. Eerst moet het goed komen tussen de Here en jou. Bekeer je. Hou op met huichelen en kom tot geloof. Ruim alle hindernissen op. Want alleen door echt geloof deelt U in de genade van Christus. Een vermaning, niet om gelovigen af te schrikken, maar om duidelijk te maken dat het in de kerk gaat om het geloofsvertrouwen in Christus en het offer dat Hij bracht.

3.DEZE GEMEENTE BEWAART BIJ CHRISTUS.

Ten slotte worden we door de gemeente ook bij Christus bewaard. De Here leert ons met psalm 40 zeggen: 'hier ben ik om uw wil te doen.' De Heilige Geest zal Gods wet in ons hart schrijven. Maar hoe is het dan als je als een ongelovige of een goddeloze bekend staat? Kijk, bij een goede huichelaar merk je niets van z'n ongeloof. Maar er zijn ook mensen van wie je dat wel merkt. Ze kunnen opvattingen verkondigen die met het evangelie in strijd zijn. Er kan een leefstijl zijn die niet bij het evangelie past. Als je in de Here Jezus gelooft wil je met de zonde breken en je leven beteren. En als je dat niet wilt doen moet de gemeente je afhouden van het avondmaal. Je wordt gewaarschuwd dat je leven niet bij de Here past. En die wordt, zoals alle waarschuwingen, gegeven om erger te voorkomen. Als je zo blijft leven en je komt niet tot bekering zal God je veroordelen. En dat kun je als gemeente toch niet laten gebeuren? Je bent leden van één lichaam. Zo ben je verantwoordelijk voor elkaar. We leven met elkaar mee. We helpen elkaar in allerlei praktische zaken. Ook leven mee bij blijde en verdrietige gebeurtenissen. Je kunt ook met elkaar gezellige dingen doen – een uitje als bejaarden of van de vereniging. En er is nog wel meer. Maar dat is allemaal waardeloos als het eerste en het voornaamste ontbreekt: elkaar bewaren bij het geloof in de Here Jezus. Dat is veel moeilijker dan al die leuke en gezellige dingen. Maar dat is wel waar het om gaat in de kerk. Als het daar niet meer over gaat, als je elkaar niet meer wil en durft aanspreken op de gemeenschap met Christus dan is heel het kerkelijke leven niet veel meer dan een uiterlijke vertoning. Dat is vandaag een groot

gevaar. Er is veel verschil van mening. Dan is het verleidelijk om het geestelijke gesprek maar uit de weg te gaan. Trouwens, om elkaar broederlijk en christelijk aan te spreken op de zaken van het geloof is altijd al moeilijk geweest. Dat laat je graag aan een ander over. Maar als we niet meer spreken over ons geloof, over de Here, over zijn geboden, over het nieuwe leven dat de Geest ons geven wil – dan hebben we elkaar in de gemeente ook niets meer te zeggen. Zondag 30 zet ons voor de vraag of wij er inderdaad op uit zijn om als gemeente elkaar bij de Here te bewaren. Zo geeft zondag 30 oog voor de zegen van de gemeente als gemeenschap van het avondmaal. Daar wordt je naar Christus verwezen. Je leert op Hem als je redder vertrouwen en je wordt bij deze redder bewaard.

Amen.